

CƠ KINH TẾ - KỸ THUẬT

PM.002979

SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO HÀ NỘI

GIÁO TRÌNH

Chẩn đoán bệnh và bệnh nội khoa

DÙNG TRONG CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC CHUYÊN NGHIỆP

NHÀ XUẤT BẢN HÀ NỘI

SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO HÀ NỘI

TS. PHẠM NGỌC THẠCH (*Chủ biên*)

BSTY. ĐỖ THỊ NGÀ

GIÁO TRÌNH
**CHẨN ĐOÁN BỆNH
VÀ BỆNH NỘI KHOA**

(Dùng trong các trường THCN)

NHÀ XUẤT BẢN HÀ NỘI - 2006

NHÀ XUẤT BẢN HÀ NỘI
4 - TỐNG DUY TÂN, QUẬN HOÀN KIẾM, HÀ NỘI
ĐT: (04) 8252916, 8257063 - FAX: (04) 8257063

GIÁO TRÌNH
CHẨN ĐOÁN BỆNH VÀ BỆNH NỘI KHOA
NHÀ XUẤT BẢN HÀ NỘI - 2006

Chịu trách nhiệm xuất bản
NGUYỄN KHẮC OÁNH

Biên tập
PHẠM QUỐC TUẤN

Bìa
TRẦN QUANG

Kỹ thuật vi tính
THU YẾN

Sửa bản in
PHẠM QUỐC TUẤN
NGUYỄN THU HÀNG

Lời giới thiệu

Nước ta đang bước vào thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa nhằm đưa Việt Nam trở thành nước công nghiệp văn minh, hiện đại.

Trong sự nghiệp cách mạng to lớn đó, công tác đào tạo nhân lực luôn giữ vai trò quan trọng. Báo cáo Chính trị của Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam tại Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ IX đã chỉ rõ: “Phát triển giáo dục và đào tạo là một trong những động lực quan trọng thúc đẩy sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa, là điều kiện để phát triển nguồn lực con người - yếu tố cơ bản để phát triển xã hội, tăng trưởng kinh tế nhanh và bền vững”.

Quán triệt chủ trương, Nghị quyết của Đảng và Nhà nước và nhận thức đúng đắn về tầm quan trọng của chương trình, giáo trình đối với việc nâng cao chất lượng đào tạo, theo đề nghị của Sở Giáo dục và Đào tạo Hà Nội, ngày 23/9/2003, Ủy ban nhân dân thành phố Hà Nội đã ra Quyết định số 5620/QĐ-UB cho phép Sở Giáo dục và Đào tạo thực hiện đề án biên soạn chương trình, giáo trình trong các trường Trung học chuyên nghiệp (THCN) Hà Nội. Quyết định này thể hiện sự quan tâm sâu sắc của Thành ủy, UBND thành phố trong việc nâng cao chất lượng đào tạo và phát triển nguồn nhân lực Thủ đô.

Trên cơ sở chương trình khung của Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành và những kinh nghiệm rút ra từ thực tế đào tạo, Sở Giáo dục và Đào tạo đã chỉ đạo các trường THCN tổ chức biên soạn chương trình, giáo trình một cách khoa học, hệ

thống và cập nhật những kiến thức thực tiễn phù hợp với đối tượng học sinh THCN Hà Nội.

Bộ giáo trình này là tài liệu giảng dạy và học tập trong các trường THCN ở Hà Nội, đồng thời là tài liệu tham khảo hữu ích cho các trường có đào tạo các ngành kỹ thuật - nghiệp vụ và đông đảo bạn đọc quan tâm đến vấn đề hướng nghiệp, dạy nghề.

Việc tổ chức biên soạn bộ chương trình, giáo trình này là một trong nhiều hoạt động thiết thực của ngành giáo dục và đào tạo Thủ đô để kỷ niệm “50 năm giải phóng Thủ đô”, “50 năm thành lập ngành” và hướng tới kỷ niệm “1000 năm Thăng Long - Hà Nội”.

Sở Giáo dục và Đào tạo Hà Nội chân thành cảm ơn Thành ủy, UBND, các sở, ban, ngành của Thành phố, Vụ Giáo dục chuyên nghiệp Bộ Giáo dục và Đào tạo, các nhà khoa học, các chuyên gia đầu ngành, các giảng viên, các nhà quản lý, các nhà doanh nghiệp đã tạo điều kiện giúp đỡ, đóng góp ý kiến, tham gia Hội đồng phản biện, Hội đồng thẩm định và Hội đồng nghiệm thu các chương trình, giáo trình.

Đây là lần đầu tiên Sở Giáo dục và Đào tạo Hà Nội tổ chức biên soạn chương trình, giáo trình. Dù đã hết sức cố gắng nhưng chắc chắn không tránh khỏi thiếu sót, bất cập. Chúng tôi mong nhận được những ý kiến đóng góp của bạn đọc để từng bước hoàn thiện bộ giáo trình trong các lần tái bản sau.

GIÁM ĐỐC SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

Lời nói đầu

Môn Chẩn đoán bệnh và bệnh nội khoa trong chương trình đào tạo trung cấp thú y được đặt vào sau các môn khoa học cơ bản - giai đoạn đào tạo chuyên ngành. Môn Chẩn đoán bệnh và bệnh nội khoa bồi dưỡng cho học sinh những kỹ năng về cơ sở nghề nghiệp: Như cách tiếp cận và cố định gia súc để khám bệnh, những phương pháp chẩn đoán và các biện pháp phòng trị bệnh cho gia súc. Giáo trình **Chẩn đoán bệnh và bệnh nội khoa** đầu tiên do trường Trung học kỹ thuật Nông nghiệp trung ương biên soạn năm 1998. Giáo trình **Chẩn đoán bệnh và bệnh nội khoa** lần này (2006), ngoài những phần cơ bản như giáo trình trước đây, chúng tôi đã bổ sung thêm nhiều tài liệu mới của thế giới và các kết quả nghiên cứu của thú y ở Việt Nam trong những năm gần đây.

Giáo trình **Chẩn đoán bệnh và bệnh nội khoa** là tài liệu cho học sinh trung học ngành Chăn nuôi thú y học tập. Ngoài ra, giáo trình còn làm tài liệu tham khảo cho học sinh ngành Chăn nuôi thú y ở các trường trung học chuyên nghiệp và cán bộ thú y cơ sở.

Do tài liệu tham khảo ít, thời gian hạn chế, tài liệu không thể tránh khỏi những thiếu sót, mong bạn đọc góp ý để lần xuất bản sau được tốt hơn.

TS. PHẠM NGỌC THẠCH

MỤC LỤC

- Lời giới thiệu	3
- Lời nói đầu	5
- Bài mở đầu	
1. Khái niệm và nhiệm vụ môn học	7
2. Liên quan của môn học với các môn học khác	8
3. Phân biệt bệnh nội khoa với các bệnh khác	9
Phần một: ĐẠI CƯƠNG VỀ CHẨN ĐOÁN BỆNH	110
Chương 1: CHẨN ĐOÁN BỆNH	
I. Khái niệm về chẩn đoán và phân loại chẩn đoán.....	11
II. Khái niệm về triệu chứng và phân loại triệu chứng.....	13
III. Khái niệm về tiên lượng và phân loại tiên lượng	14
IV. Phương pháp tiếp cận và cố định gia súc	15
V. Các phương pháp khám bệnh	17
Chương 2: TRÌNH TỰ KHÁM BỆNH	
I. Hỏi chủ nhà về con vật ốm.	23
II. Khám chung	25
III. Khám các hệ thống khí quan trong cơ thể	33
10Phần hai: BỆNH NỘI KHOA Ở GIA SÚC	62
Chương 3: NỘI KHOA ĐẠI CƯƠNG	
I. Khái niệm về bệnh.....	62
II. Nguyên nhân gây bệnh cho vật nuôi	63
III. Các thời kỳ tiến triển của một bệnh	66
IV. Khái niệm về bệnh nội khoa gia súc.....	67
V. Đại cương về điều trị học	67
Chương 4: BỆNH Ở HỆ TIÊU HÓA	
I. Tắc thực quản.....	77
II. Bệnh ở dạ dày loài nhai lại	79

III. Viêm ruột cata cấp	88
IV. Bệnh viêm ruột của gia súc non	91
Chương 5: BỆNH Ở ĐƯỜNG HÔ HẤP	
I. Bệnh viêm phế quản cata cấp tính	96
II. Bệnh thủy phế viêm	99
III. Bệnh phế quản phế viêm	101
IV. Bệnh viêm màng phổi	104
V. Bệnh viêm phổi của gia súc non.....	107
Chương 6: BỆNH Ở HỆ TIẾT NIỆU	
I. Đại cương.....	109
II. Những triệu chứng chung khi thận bị bệnh	110
III. Viêm thận cấp tính	111
IV. Bệnh thận cấp tính và mạn tính.....	114
V. Viêm bàng quang	116
VI. Viêm niệu đạo.....	118
Chương 7: BỆNH VỀ MÁU VÀ DINH DƯỠNG	
I. Chứng thiếu máu.....	121
II. Chứng thiếu vitamin	124
III. Chứng suy dinh dưỡng ở gia súc non	127
Chương 8: BỆNH VỀ TRAO ĐỔI CHẤT, THẦN KINH, BỆNH VỀ DA	
I. Chứng xeton huyết.....	130
II. Bệnh còi xương.....	132
III. Bệnh mềm xương	133
IV. Bệnh cảm nắng.....	135
V. Bệnh cảm nóng.....	137
VI. Bệnh chàm da.....	138
VII. Chứng nổi mẩn đay.....	141
Chương 9: TRÚNG ĐỘC	
I. Đại cương.....	143
II. Một số trường hợp trúng độc	146

PHẦN THỰC HÀNH

Bài1: Tiếp cận và cố định gia súc.....	158
Bài2: Cách ghi bệnh án và điều tra bệnh lịch các phương pháp kiểm tra thông thường.....	162
Bài3: Trình tự khám một bệnh súc.....	165
Bài4: Kiểm tra tim.....	168
Bài5: Cách khám dạ dày 4 túi - khám trực tràng trâu bò, ngựa - chọc dò xoang bụng.....	171
Bài6: Kiểm tra thận, bàng quang, thông niệu đạo ngựa và trâu bò.....	176
Bài7: Chẩn đoán bệnh viêm ruột cata ở lợn.....	180
Bài8: Chẩn đoán bệnh viêm phế quản ở bò.....	184
<i>Tài liệu tham khảo.....</i>	189